

Виолета ЕФРЕМОВСКА
Митко ЗОРБОСКИ

СОСТОЈБА И ДИНАМИКА НА РАБОТНАТА СИЛА ВО ДРВНАТА ИНДУСТРИЈА ВО СР МАКЕДОНИЈА

1. ВОВЕД

Работната сила во дрвната индустрија, како и во другите гранки, претставува еден значаен фактор на производството, кој бара детално анализирање и проучување.

Во секоја работна организација треба да се усогласи работната сила како по број и квалификациона структура, така и временски, со обемот и структурата на задачите што таа ги извршува во процесот на општествената репродукција и времето во кое тие задачи ги извршува. Тоа значи дека бројот на работниците не треба да биде ниту помал, ниту поголем од вистинските потреби за извршување на одредени задачи. Исто така, квалификационата структура на работниците треба да е сообразена со видот и сложеноста на производствените задачи. Бројот и квалификационата структура на работниците, исто така, треба да се усогласени временски со обемот и структурата на задачите што во одреден период ги извршува работната организација.

Ваквата усогласеност на работната сила се постигнува преку предвидувањата со систематизацијата на работните места. Со компарирање на постојната квалификациона структура на вработените со онаа од систематизацијата, се оценува дали е квалификационата структура на вработените поволна, односно дали е сообразено со потребите и барањата на работните места. Исто така, преку утврдување на динамиката на работната сила се согледуваат нејзините движења и тенденции во проучуваниот период.

2. ПРЕДМЕТ, СОДРЖИНА И ЦЕЛ НА ПРОУЧУВАЊЕТО

Предмет на ова проучување е да се утврди состојбата и динамиката на работната сила во дрвната индустрија во СР Македонија.

Со проучувањата се опфатени двете дејности од областа на дрвната индустрија и тоа производството на сечен фурнир и плочи и производството на финални производи од дрво. Во овие дејности е утврдена квалификационата структура на вработените според систематизацијата, вистинската квалификациона структура на вработените, структурата на вработение според полот, нивната динамика и слично.

Цел на овие проучувања е да се утврди динамиката на работната сила во периодот, односно на вистинската квалификациона структура со предвидената со систематизацијата, учеството на женската работна сила во производството и слично.

3. ПРИБИРАЊЕ НА ПОДАТОЦИТЕ И НИВНА ОБРАБОТКА

Потребните податоци за обработка на овој проблем се земени од статистичките билтени издадени од Републичкиот завод за статистика на СР Македонија.

Во трудот се проучувани бројот и квалификационата структура на вработените во дрвната индустрија во периодот 1981—1985 година.

Податоците не се обработени за секоја година, туку за секоја втора, бидејќи како такви ги води и регистрира Републичкиот завод за статистика. Според тоа, податоците за бројот и квалификационата структура на вработените сеобработени за 1981, 1983 и 1985 година.

При утврдувањето на динамиката на вработеноста како базна се земаше 1981 година, и порастот, одонсно опаѓањето на бројот на вработените се анализираше преку формулата за просечна годишна стапка:¹

$$\text{ПГС} = \left(\sqrt[m]{\frac{y_n}{y_0} \cdot 100} \right) - 100$$

каде:

y_n — број на вработени во последната година

y_0 — број на вработени во првата година

n — број на години во серијата

m — $n-1$

¹ Блажо Димитров: Примена на пеосечните стапки при производствено-финансиското планирање и програмирање во шумарството. „Шум. преглед“ бр. 1—2 и 3—4/1984, Скопје 1984, с. 30.

4. ОБРАБОТКА НА ПРОБЛЕМОТ

4.1. Вработување според систематизациите на ОЗТ

Вработувањето, според систематизациите на ОЗТ, е обработено од аспект на предвидената динамика на вработувањето и предвидената квалификациона структура на вработените според систематизациите на работите и работните задачи.

4.1.1. Предвидена динамика на вработувањето

Вработувањето кое се предвидува со систематизациите на работите и работните задачи на ОЗТ од областа на дрвната индустрија во СР Македонија распоредено по дејности (производство на сечена граѓа и плочи и производство на финални производи од дрво), е прикажано во табела бр. 1.

Табела бр. 1. Предвидена динамика на вработувањето

Год.	Вкупно	Базен индекс	Производ. на сечена граѓа и плочи	Базен индекс	Проз. на финални произ. од дрво	Бауен индекс
1981	9.224	100	1.475	100	7.749	100
1983	9.336	101	1.538	104	7.794	101
1985	9.877	107	1.599	108	8.278	107
ПГС	1,72		2,04		1,66	107

Од податоците изнесени во претходната табела се гледа дека со систематизациите на работите и работните задачи било предвидувано бројот на работниците во дрвната индустрија да расте од година на година со ПГС од 1,72%. Од истата табела се гледа, исто така, дека се предвидувало бројот на вработените во производството на сечена граѓа и плочи да расте побрзо (ПГС 2,04%), од тој во производството на финални производи од дрво (ПГС 1,66%).

Предвидувањата за учество на вработените од пооделните дејности во вкупно вработените во дрвната индустрија, во проучуваниот период, не покажуваат некои варирања. Имено, во сите години се предвидувало околу 16% од вкупно вработените во дрвната индустрија да се ангажира во производството на сечена граѓа и плочи, а околу 84% во производството на финални про-

изводи од дрво. Ова покажува дека поголем дел од вработените во дрвната индустрија се предвидувало да се вработат во финалната обработка на дрвото (види табела бр. 2.).

Табела бр. 2. Предвидено учество на вработените по гранки

Год.	Вкупно вработени	Производство на	
		сечена гпраѓа и плочи	финални производи од дрво
		%	
1981	100	16	84
1983	100	16	84
1985	100	16	84

4.1.2. Предвидена класификациона структура на вработените според систематизациите

Предвидената квалификациона структура на вработените во дрвната индустрија, според систематизациите на ОЗТ, по дејности, била следнава (Табела бр. 3).

Табела бр. 3. Предвидена квалификациона структура на вработените

Ред. бр.	Степен на стручна подготовка	Година			ПГС	
		1981	1983	1985		
1	2	3	4	5	6	7
1. Висока	број	60	58	59	—0,42	
	индекс	100	97	98		
2. Виша	број	27	25	23	—3,90	
	индекс	100	93	85		
3. Средна	број	148	166	166	2,91	
	индекс	100	112	112		
4. Нижа	број	13	2	24	16,56	
	индекс	100	15	185		
5. ВКВ	број	180	235	158	—3,20	
	индекс	100	131	88		
6. КВ	број	718	745	706	—0,42	
	индекс	100	104	98		
7. ПКВ	број	228	163	250	2,33	
	индекс	100	71	110		
8. НКВ	број	101	144	213	20,51	
	индекс	100	143	211		
Вкупно	број	1.475	1.538	1.599	2,04	
	индекс	100	104	108		

1	2	3	4	5	6	7
Производство на финални производи од дрво						
1. Висока	број	268	320	350		6,90
	индекс	100	119	131		
2. Виша	број	122	122	148		4,95
	индекс	100	119	131		
3. Средна	број	749	860	921		5,30
	индекс	100	115	123		
4. Нижа	број	182	164	137		—6,85
	индекс	100	90	75		
5. ВКВ	број	1.159	957	1.014		—3,29
	индекс	100	82	87		
6. КВ	број	2.845	3.001	3.126		2,38
	индекс	100	105	110		
7. ПКВ	број	1.127	1.164	1.287		3,39
	индекс	100	103	114		
8. НКВ	број	1.301	1.210	1.294		—0,13
	индекс	100	93	99		
Вкупно	број	7.749	7.798	8.278		1,66
	индекс	100	101	107		

Од податоците изнесени во претходната табела се гледа дека предвидената квалификациона структура на вработените е доста неповолна. Така, во производството на сечена граѓа и плочи се предвидувало опаѓање на бројот на работниците со ВСС (0,42%), ВшСС (—3,90%), ВКВ (—3,20%) и КВ работниците (0,42%), а зголемување на бројот на работниците со нижа СС (16,56%) и НКВ (20,51%). Во производството на финални производи од дрво, пак, се предвидувало зголемување на работниците со ВСС (6,90%) и ВшСС (4,95%), а опаѓање на ВКВ работниците (—6,85%). Од вкупно предвидените за вработување во најголем дел биле оние со ВКВ, КВ, ПКВ и НКВ. Од нив, пак, најзастапени се КВ работниците 44—49% во производството на сечена граѓа и плочи и 37—38% во производството на финални производи од дрво. Најмалку застапени се работниците со ниже образование, 1% во производството на сечена граѓа и плочи и 2% во производството на финални производи од дрво (табела бр. 4).

4.2. Вработување според вистинската состојба

Вработувањето, според вистинската состојба во ОЗТ е обработено, исто така, од аспект на вистинската динамика на вработувањето и вистинската квалификациона структура на вработените.

4.2.1. Динамика на вистинското вработување

Динамиката на вистинското вработување во ОЗТ од областа на дрвната индустрија, разграничено по дејности, е прикажано на табела бр. 5.

Табела бр. 5. Динаика на вистинското вработување

Год.	Вкупно	Индекс	Производство на сечена граѓа и плочи	Индекс	Производство на финални производи од дрво	Индекс	
1981		9.224	100	1.475	100	7.749	100
1983		9.336	100	1.538	104	7.798	101
1985		9.877	100	1.599	108	8.278	107
ПГС		1,72		2,04		1,66	

Од податоците изнесени во претходната табела се гледа дека бројот на вработените во дрвната индустрија во проучуваниот период растел со ПГС 1,72⁰%. Од истата табела се гледа дека бројот на вработените во производството на сечена граѓа и плочи растел побрзо (2,04⁰%) од тој во производството на финални производи од дрво (1,66⁰%). Во сите години од проучуваниот период околу 16% од вкупниот број на вработени во дрвната индустрија се вработени во производството на сечена граѓа и плочи, а околу 84% во производството на финални производи од дрво (табела бр. 6).

Табела бр. 6. Вистинско учество на вработените по гранки

Год.	Вкупно вработени	Производство на сечени плочи и граѓа	Производство на финални производи од дрво
	%		
1981	100	16	84
1983	100	16	84
1985	100	16	84

4.2.2. Квалификациона структура на вистински вработените

Вистинската квалификациона структура на вработените во ОЗТ од областа на дрвната индустрија во СР Македонија, разграничена по дејности, е прикажана во табелата бр. 8.

Табела бр. 7. Вистинска квалификациона структура на вработените

Ред. бр.	Степен на стручно образование	3	Година			ПГС
			1981	1983	1985	
1	2	4	5	6	7	
1. Високо	број	42	57	54	6,48	
	индекс	100	136	129		
2. Вишо	број	22	18	18	-4,89	
	индекс	100	82	82		
3. Средно	број	137	167	178	6,76	
	индекс	100	122	130		
4. Нижо	број	31	9	25	-5,23	
	индекс	100	29	81		
5. ВКВ	број	67	115	113	13,95	
	индекс	100	172	169		
6. КВ	број	442	459	48	2,24	
	индекс	100	104	11		
7. ПКВ	број	249	329	228	2,17	
	индекс	100	132	92		
8. НКВ	број	485	384	500	0,76	
	индекс	100	79	103		
Вкупно	број	1.475	1.538	1.599	2,03	
	индекс	100	104	108		
Производство на финални производи од дрво						
1. Високо	број	241	314	338	8,82	
	индекс	100	130	140		
2. Вишо	број	122	135	121	-0,20	
	индекс	100	111	99		
3. Средно	број	709	827	939	7,27	
	индекс	100	117	132		
4. Нижо	број	427	229	432	0,29	
	индекс	10	54	101		
5. ВКВ	број	794	731	740	-1,74	
	индекс	100	92	93		
6. КВ	број	2.801	2.924	3.049	2,14	
	индекс	100	104	109		
7. ПКВ	број	1.080	1.084	1.216	3,00	
	индекс	100	100	112		
8. НКВ	број	1.575	1.554	1.543	-0,51	
	индекс	100	99	98		
Вкупно	број	7.749	7.798	8.278	1,66	
	индекс	100	101	107		

Вистинската квалификациона структура на вработените во дрвната индустрија е поповолна од онаа која е предвидена со систематизациите на работите и работните задачи на ОЗТ. Така, во производството на сечен фурнир и плочи, растел бројот на работниците со ВСС (6,48% и ВКВ (13,95%), а опаѓал бројот на работниците со ниже образование (5,23%). Во производството на финални производи од дрво, исто така, растел бројот на работниците со ВСС (8,82%), а опаѓал бројот на работниците со НКВ (-0,51%), а незначително растел бројот на работниците со ниже образование (0,29%). Неповолно е што бројот на ВКВ работниците опаѓал (-1,74%). И тука треба да забележиме дека од вкупниот број вработени во дрвната индустрија, најбројни се работниците со ВКВ, КВ, ПКВ и НКВ квалификација (од 76—84% во производството на сечен фурнир и плочи и 79—80% во производството на финални производи од дрво). Од нив, пак, најбројни се КВ работниците (30% во производството на сечен фурнир и плочи и 36—37% во производството на финални производи од дрво). Најмалку бројни се работниците со ВШСС (1% во производството на сечен фурнир и плочи и 1—2% во производството на финални производи од дрво) (табела бр. 8).

Табела бр. 8. Структура на вработените по години, дејности и квалификации

Год.	Вкупно	Висока СС	Виша СС	Средна СС	Ниска СС	ВКВ	КВ	ПКВ	НКВ
Производство на сечена граѓа и фурнир									
1981	100	3	1	9	2	5	30	17	33
1983	100	4	1	11	1	7	30	21	25
1985	100	3	1	11	2	7	30	14	32
Производство на финални производи од дрво									
1981	100	3	2	9	6	10	36	14	20
1983	100	4	2	11	3	9	37	14	20
1985	100	4	1	11	5	9	37	14	20

4.2.3. Структура на вистински вработените според полот

Структурата на вистински вработените во дрвната индустрија според полот, разграничена по дејности, е прикажана во табела бр. 9.

Табела бр. 9. Структура на вистински вработените според полот

Ред. број	Стдпен на стручно образование	Г о д и н а						П Г С	
		1981		1983		1985		мажи	жени
		мажи	жени	мажи	жени	мажи	жени		
Производство на сечена граѓа и плочи									
1. Високо		33	9	41	16	40	14	4,92	11,68
2. Вишо		12	10	13	5	10	8	-4,46	-5,43
3. Средно		65	72	116	51	59	119	-2,39	13,38
4. Ниже		24	7	4	5	17	8	-8,25	3,39
5. ВКВ		66	1	111	4	112	1	14,13	0
6. КВ		418	24	278	81	463	20	2,59	-4,45
7. ПКВ		211	38	292	37	192	36	-2,33	1,34
8. НКВ		408	77	316	68	404	96	-0,25	5,67
Вкупно		1.237	238	1.271	267	1.297	302	1,19	6,13

Производство на финални производи од дрво

1. Високо		232	9	253	61	260	78	2,89	71,58
2. Вишо		212	10	83	52	83	38	-20,90	39,67
3. Средно		607	102	473	354	397	442	-10,07	44,28
4. Ниже		415	12	136	93	289	143	-8,65	85,47
5. ВКВ		794	—	718	13	678	62	-3,87	—
6. КВ		2.634	167	2.752	199	2.787	262	1,42	11,92
7. ПКВ		1.041	39	887	197	944	272	2,41	62,51
8. НКВ		1.468	107	979	575	1.158	385	5,76	37,73
Вкупно		7.403	446	6.254	1.544	6.596	1.682	-2,84	39,35

Од податоците изнесени во претходната табела се гледа дека бројот на вработените жени растел побрзо (ПГС +6,13% и +39,35%), од бројот на вработените мажи (ПГС +1,19% и -2,84%). Исто така, бројот на вработените жени во финалната обработка на дрвото растел со поголем интензитет (39,35%), отколку во производството на сечена граѓа и плочи (6,13%). Бројот на вработените мажи во производството на сечена граѓа и плочи растел со помал интензитет од бројот на вработените жени (1,19%), а во производството на финални производи од дрво, пак, истиот опаѓал (-2,84%). Од вработените жени во производството на сечена граѓа и плочи најмногу се зголемувал бројот на оние со ВСС (11,68%), а најмногу опаѓал бројот на жените со КВ (-4,45%). Од вработените мажи, пак, најмногу се зголемувал бројот на вработените со КВ (14,13%), а најмногу опаѓал бројот на работниците со ниже образование (-8,25%). Во производството на финални производи од дрво, од вработените жени, најмногу се зголемувал бројот на оние со ниже образование (85,47%) и ВСС (71,68%), а најмалку со КВ (11,92%). Од

вработените мажи, најмногу се зголемувал бројот на оние со НКВ (5,76%), а најмногу опаѓал бројот на оние со ВшСС (-20,90%).

4.3. Однос помеѓу вистинското и предвиденото со систематизациите вработување

Односот помеѓу вистинското и предвиденото со систематизациите вработување ќе го искажеме како однос помеѓу динамиките на вработувањето и однос помеѓу квалификационите структури на вработените.

4.3.1. Однос помеѓу вистинската и предвидената со систематизациите динамика на вработувањето

Ако се анализираат податоците од табелите број 1 и 5 ќе се забележи дека предвидениот број на работници со систематизациите на ОЗТ во дрвната индустрија, во проучуваниот период постојано е пополнуван, односно дека по број се пополнувани сите работни места предвидени со систематизациите. Меѓутоа, дискутабилно е прашањето дали сите работни места се и пополнети со работници чии квалификации одговараат на оние што се предвидени со систематизациите.

4.3.2. Однос помеѓу вистинската и предвидената со систематизација квалификациона структура на вработените

Односот помеѓу вистинската и предвидената со систематизациите квалификациона структура на вработените во дрвната индустрија во проучуваниот период е даден во табела бр. 8.

Табела бр. 8. Однос помеѓу вистинската и предвидената со систематизација квалификација

Ред. број	Степе на стручна подготовка	Г О Д И Н А			П Г С
		1981	1983	1985	
		$P = \frac{\text{број според вистин. квалифик. струк.}}{\text{број предвиден с систематиза.}}$			X 100
Производство на сечена граѓа и плочи					
1. Висока		70	98	91	6,77
2. Виша		81	72	78	-0,94
3. Средна		92	101	107	3,84
4. Нижа		238	450	104	-18,69
5. ВКВ		37	49	71	17,69
6. КВ		61	62	68	2,75
7. ПКВ		109	202	91	-4,41
8. НКВ		480	267	235	-16,35

Производство на финални производи од дрво

1. Висока	90	98	106	4,17
2. Виша	100	111	82	-4,84
3. Средна	95	96	102	1,79
4. Нижа	235	137	315	7,60
5. ВКВ	68	76	73	1,79
6. КВ	98	97	97	-0,26
7. ПКВ	96	93	87	-2,43
8. НКВ	121	128	119	-0,42

Односот помеѓу вистинската и предвидената со систематизациите квалификациона структура на вработените е прилично неповолна. Тоа е така затоа што не се вработувани работници чиј квалификации одговараат на квалификациите што за тие работни места се предвидени со систематизациите. Особено е неповолно што бројот на работниците со ВСС и ВКВ во сите години бил помал, а бројот на работниците со нижа СС, ПКВ и НКВ е поголем од оној што бил предвиден со систематизациите. Меѓутоа, се забележува зголемување на учеството на работниците со ВСС и ВКВ, а опаѓање на учеството на работниците со нижа СС, ВКВ и НКВ. Тоа, секако, покажува дека постои извесна тенденција кон подобрување на квалификационата структура на вработените, односно нејзино приближување кон предвидената со систематизациите.

5. КОНСТАТАЦИИ И ЗАКЛУЧОЦИ

Од сето досега изнесеното во врска со состојбата и динамиката на вработувањето во дрвната индустрија во СРМ, во проучуваниот период, може да се донесат следните заклучоци:

1. Според предвидувањата со систематизациите на ОЗТ:

а) Бројот на предвидените работници за вработување во дрвната индустрија во периодот 1981/85 година е во постојан пораст (ПГС 1,72%). Побрз е порастот на предвидените работници за вработување во финалното производство (2,04%), отколку во производството на сечена граѓа и плочи (1,66%).

б) Од вкупниот број предвидени за вработување околу 84% се за финалното производство, а 16% за производството на сечена граѓа и плочи.

в) Предвидената динамика за квалификационата структура на вработените од 1981 до 1985 година е доста неповолна. Тоа е од причина што во производството на сечена граѓа и плочи се предвидува опаѓање на работниците со ВСС (-0,42%), ВшСС (-3,90%), ВКВ (-3,20%) и КВ (-0,42%), а зголемување на бројот на работниците со нижа СС (16,56%) и НКВ (20,51%). Во производството на финални производи од дрво исто така се предвидува опаѓање на бројот на ВКВ работниците (-6,85%).

2. Според вистинската состојба на вработените во ОЗТ:

а) Бројот на вработените во дрвната индустрија е еднаков на оној што бил предвиден со систематизациите на ОЗТ, односно во сите години биле пополнувани сите места предвидени со систематизациите.

б) Вистинската динамика за квалификационата структура на вработените е поповолна од она што била предвидена со систематизациите на ОЗТ. Така, во производството на сечена граѓа и плочи расте бројот на работниците со ВСС (6,48% и ВКВ (13,95%), а опаѓа бројот на работниците со ниже образование (-5,23%). Во производството на финални производи од дрво, исто така, расте бројот на работниците со ВСС (8,82%), а опаѓа бројот на работниците со НКВ (-0,51%).

в) Од вкупно вработените во дрвната индустрија најбројни се работниците со ВКВ, КВ, ПКВ и НКВ (76 до 84% во производството на сечена граѓа и плочи и 79 до 80% во производството на финални производи од дрво).

3. Бројот на вработените жени во однос на вкупниот број на вработени во дрвната индустрија е многу мал. Во производството на сечена граѓа и плочи биле вработени само 16 до 19%, а во финалното производство само 5,6 до 20%. Меѓутоа, се забележува дека, во проучуваниот период бројот на вработуваниите жени расте со поголем интензитет (6,13% во производството на сечена граѓа и плочи и 39,35% во финалното производство), од бројот на вработените мажи (1,19% и -2,84%).

4. Односот на вистинската квалификациона структура на вработените и квалификационата структура според предвидувањата во систематизациите е доста неповолен. Тоа е особено изразено кај работниците со ВСС и ВКВ. Кај овие категории бројот на вистински вработените е помал од предвидениот со систематизациите. Кај работниците со нижа СС, ПКВ и НКВ бројот на вистински вработените е поголем од предвидениот со систематизациите. Но, ако се анализира целиот проучуван период, може да се забележи дека постои извесно квалитативно подобрување на работната сила. Се зголемува учеството на работниците со ВСС и ВКВ, а се намалува учеството на работниците со нижа СС, ПКВ и НКВ.

6. Литература

1. Димитров Б. — Василев П.: Прилог кон проучувањето на квалификационата структура на вработените во дрвната индустрија во СР Македонија. Шумарски преглед 3—4/77. Скопје 1977.
2. Зорбоски М.: Економика на шумскостопанските и дрвноиндустриските ОЗТ. Скопје 1978.
3. Зорбоски М.: Организација на дрвноиндустриските ОЗТ. Скопје 1981.
4. Статистички годишник на СР Македонија од 1982, 1984 и 1986 година.
5. Статистички извештаи од Републичкиот запад за статистика на СР Македонија.

Zusammenfassung

BELAGERUNGZUSTAND UND DINAMIK DER ARBEIT IN DER HOLZINDUSTRIE IN DER SR MAKEDONIEN

**Violeta Efremovska
Mitko Zorboski**

Auf der Grundlage der ausgeführten Nachforschungen über die Belagerungszustand und Dynamik der Arbeiter in der Holzindustrie in der Sozialistischen Republik Makedonien in der Zeit zwischen 1981 und 1985 ist es zu folgenden Schlußfolgerungen gekommen:

1. Die Zahl der Angestellten in der Holzindustrie ist gleich der Zahl die mit den Systematisierungen der Unternehmen vorausgesehen war, beziehungsweise waren in allen Jahren alle Arbeitsplätze, die mit den Systematisierungen, vorausgesehen waren, belegt worden.

2. Die wirkliche Dynamik der qualifikationen Struktur der Angestellten ist besser als die, mit den Systematisierungen der Unternehmen vorausgesehen war.

3. Von der Gesamtzahl am zahlenmäßig sind die Arbeiter mit Hochqualifikation, Qualifikation, Halbqualifikation und ohne Qualifikation.

4. Die Zahl der angestellten Frauen in der Holzindustrie ist sehr klein, doch die Tendenz zeigt einen beständigen wuchs dieser Zahl.

5. Die Beziehung zwischen der wirklichen qualifikationen Struktur und der qualifikationen Struktur mit den Systematisierungen ist unerschaffbar.